

II. H O O F D D E E L.

Van de Koekjes.

TROCHISCI, Koekjes worden saamen-gemengd van Poeders, die met lymagtige zelfstandigheden tot kleine Koekjes opge-maakt, en naderhand gedroogd worden. Deeze gedaante wordt voornaamelyk gebeezigd, om zekere Geneesmiddelen gemakkelijker in te geeven, door dezelve geschikt te maaken, om langzaamerhand in den mond te smelten, en zoo allengs in de maag te gaan; en hierom hebben deeze bereidingen gemeenelyk een groot gedeelte suiker of andere stoffen, die aangenaam voor 't gehemelte zyn. Insgelyks heeft men fommige Poeders tot Koekjes ge-maakt, met oogmerk, om ze te bewaaren; hoewel mogelyk met geene goede reden: want het bevoctigen, en naderhand het droogen van dezelve in de lucht, moet in dit opzigt van grooter nadeel zyn, dan eenig voordeel, uit deeze gedaante voortspruitende, kan op-haalen.

Algemeene Regels om Koekjes te maaken.

I.

De drie eerste Regels, om Poeders te maaken ter neder gesteld, moeten ook in de Poeders tot Koekjes in acht genomen worden [E.].

II.

Wanneer de klomp zoo lymig is, dat hy in het opmaaken aan de vingers kleeft, kunnen

(a) Collyrium;

de handen met eenige bekwaame zoete of speceryagtige Olie gesmeerd worden; of anders met poeder van styffel, of van zoethout bestrooid worden. [E.]

III.

Om de Koekjes door en door droog te maaken, doetze op een omgekeerd zeef, in eene beschaduwde, luchtige plaats, en keerze dikwyls om [E.].

IV.

De Koekjes moeten in glazen vaten bewaard worden, of in aarden, die wel verglaasd zyn [E.].

TROCHISCI ALBI RHASIS, seu SIEF ALBUM.

De witte Koekjes, of droog Oogwater (a) van Razi. Edinb.

Neem van

Ceruis, drie oncen;
Sarcocolla, een once;
Tragacanth Gom, drie drachma's;
Kamfer, een drachma;
Rozewater, zoo veel als genoeg is.

Maak het tot Koekjes naar de kunst.

HET

TROCHISCI BECHISI NIGRI.

Zwarte borst Koekjes.
Lond.

Neem van
Uittreksel van Zoethout,
Tweemaal gerafeneerde Suiker, van elks
tien oncen,
Tragacanth Gom, een half pond.

Laat zoo veel water op deeze innengfels druipen, dat de klomp zagt genoeg worde, om tot Koekjes te maaken.

Edinb.

Neem van
Uittreksel van Zoethout,
Arabische Gom, van elks vier oncen;
Witte suiker, agt oncen.

Kook het Uittreksel en de Gom in eene genoegzaame veelheid water, tot dat alles gesmolten is; het vogt dan gekleinsd hebbende, doet 'er de Suiker by, en damp het mengsel, over een zagt vuur, uit, tot dat het zyne behoorlyke dikte heeft, om tot Koekjes gemaakt te worden.

DEEZE Saamenmengfels zyn tot de zelfde oogmerken geschikt, als de witte borst Koekjes, hier boven beschreeven.

In de buitenlandsche Apotheecken vindt men eenige andere Koekjes van deeze soorte, onder de tytels van *Trochisci bechici flavi*, en *rubri*; de eersten worden met saffraan gekleurd, de laatsten met Armeniesche Bolus. Het smelten en kleinzen van het Uittreksel van Zoethout en de Arabische Gom, zoo als nu in de laatste der bovenstaande voorschriften geordonneerd is, maakt eene groote verbetering; niet alleen om dat zy daardoor veel gelyker kunnen vermengd worden, dan zy wel door stampen kunnen gedaan worden; maar ook om dat ze daar door gezuiverd worden van de vreemdschachtige stoffen, waar van beide deeze droogeryen gemeenelyk geen klein bymengsel hebben.

TRO.

HET maaken deezer innengfels tot Koekjes is een onnoodige arbeid; want, eer ze gebruikt worden, moeten ze weder tot poeder gemaakt, om met roozewater of andere vogten vermengd te worden, tot een verkoelend, scherphheid tegenstaand, en matiglyk saamen-trekkend Oogwater, Inwerpsel, enz. Daarom heeft het COLLEGIE van *Londen* voorgeschreeven dezelve te houden in de gedaante van Poeder (onder den tytel van *Pulvis e cerussa compositus*) met agterlaating van de Kamfer, welke in het oorsprongkelyke van *Razi* niet gevonden wordt.

TROCHISCI BECHISI ALBI.

Witte borst Koekjes.
Lond.

Neem van
Tweemaal gerafeneerde suiker, anderhalf pond;
Stylfel, anderhalf once;
Zoethout, zes drachma's;
Florentynsche Iris (*Lisch*) wortel, een half once.

Maak deeze innengfels tot Poeder, welk, met eene gevoeglyke veelheid slym van Tragacanth Gom, tot Koekjes moet opgemaakt worden.

Edinb.

Neem van
Witte Suiker, in poeder, anderhalf pond;
Saamengesteld Poeder van Tragacanth Gom, drie oncen;
Florentynsche Lischwortel, een once;
Roozewater, zoo veel als genoeg is.

Maak het tot Koekjes.

DEEZE Saamenmengfels zyn zeer aangename borstmiddelen, en kunnen naar welgevallen gebruikt worden. Zy zyn geschikt om de scherpe vogten te verzagten, en de kitting in de keel te doen bedaaren, die anders hoeft verwekt.

TROCHISCI de MINIO.

Koekjes van Menie.
Edinb.

Neem van
Menie, een half once;
Invreetend opgeheeven Kwikzilver (b),
een once;
Kruim van het beste Brood, vier oncen.

Maak het met rooze water tot langwerpige
Koekjes.

DEEZE Koekjes worden alleen uitwendig
als roofoomakende middelen gebruikt: zy zyn
sterk zodanig, en moeten met veel omzigtig-
heid gebruikt worden.

TROCHISCI de MYRRHA.

Koekjes van Myrrhe.
Edinb.

Neem van
Myrrhe, anderhalf once;
Lavas Zaad,
Poley bladeren (c),
Ruffiesch Bevergyl,
Galbanum, van elks een once;
Wezendlyke Olie van Zevenboom (d),
een half drachma,
Elixir proprietatis, zoo veel als genoeg is.

Laat de Gom met het Elixir tot eenen klomp,
zoo dik als honich, weeken; doet 'er dan
de Olie en de Poeders by, en maak alles tot
Koekjes naar de kunst.

DEEZE Koekjes zyn zeer wel uitgedacht,
ten aanzien van derzelver uitwerkinge, en
beter dan die, onder den zelfden tytel, in de
meeste andere Apotheeken voorkoomen. Mee-
krap (e) en Komynzaad, twee van derzelver
voorgaande innengfels, waartegen men beden-
kingen gemaakt hadt, in de voorgaande uit-
gave van dit Werk, zyn nu uitgelaaten; het

een, als een onnoodig artikel; het ander als
een nadeelig, en niet strookende met de ove-
rigen. In de plaats van dit laatste, heeft men
Lavaszaad ingevoerd, welk zekerlyk met het
oogmerk der Artseny beter overeenkomt. De
Ajja fetida is vergoed door eene vermeerde-
ring van het Galbanum sap; en de wezendlyke
Olie van Wynruit, door vermeerdering van
de Olie van Zevenboom. Daar schynt geen
reden te zyn om eene Artseny van deezen aart
tot Koekjes te maaken; dewyl ze niet gevoeg-
lyk in deeze gedaante kan ingenomen worden.
Daarom heeft het COLLEGIE van Londen des-
zelfs TROCHISCI e Myrrha verwisseld met een
PULVIS e Myrrha compositus, het welk men
op zyne plaats kan nazien.

TROCHISCI e NITRO.

Koekjes van Salpeter.
Lond.

Neem van
Gezuiverde Salpeter, vier oncen;
Tweemaal gezuiverde Suiker, een pond.

Maak het, met slym van Tragacanth Gom,
tot Koekjes.

DEEZE is een zeer aangename gedaante
om Salpeter integeeven; alhoewel ze, wan-
neer het Zout dus zonder eenig vogt (als de
hoeveelheid wat groot is) wordt ingenomen,
in staat is, om wat ongemakkelykheid in de
maag te veroorzaaken, welke alleen door rui-
me affpoeling met wateragtige vogten kan
voorgekoomen worden.

TROCHISCI e SCILLA.

Koekjes van Zee-Ajuin.
Lond.

Neem van
Gebakken Zee-Ajuin, een half pond;
Wyten bloem, vier oncen;

Stamp het te saamen, en maak den klomp tot
Koekjes, die met eene zachte hitte moeten
gedroogd worden.

DEE-

(b) *Mercurius sublimatus corrosivus*. (c) *Pulegii folia*. (d) *Oleum essentielle sabinae*. (e) *Rubia Tinctorum*.

DEEZE bereiding wordt alleen gebeezigd tot een innengfel in de Theriaca. Het oogmerk in 't bakken van de Zee-Ajuin is, derzelver scherphed te verzagten; en ze naderhand tot Koekjes te maaken, schynt de beste wyze, om ze te droogen: gemeene bloem van Tarw is zoo bekwaam tot dit oogmerk, als eenige andere, schoon die van de witte Wikke gemeenelyk voorgeschreeven geweest is.

TROCHISCI e SULPHURE.

*Koekjes van Zwavel.
Lond.*

Neem van
Bloem van Zwavel, gewasschen, twee oncen;
Tweemaal geraffineerde suiker, vier oncen.

Stamp het t'saamen, en wat slym van Kweepitten daar by gedaan hebbende, maak het tot Koekjes.

TROCHISCI DIASULPHURIS.

*Koekjes van Zwavel.
Edinb.*

Neem van
Bloem van Zwavel, een once;
Bloem van Benzoin, een drachma;
Witte suiker, drie oncen;
Slym van Tragacanth Gom, zoo veel als genoeg is.

Meng en maak het tot Koekjes naar de kunst.

DEEZE Saamenmengfels moeten alleen, als aangenaame gedaanten om Zwavel in te geven, beschouwd worden, zonder dat hier eenige verandering gemaakt, of iets by derzelver kragt gedaan wordt; dan alleen, dat, door het bydoen der bloem van Benzoin, in het tweede Voorschrift, het Geneesmiddel ondersfeld wordt kragtiger te worden, als een Borstmiddel.

IV. DEEL.

TROCHISCI e TERRA JAPONICA.

*Koekjes van Japan Aarde.
Lond.*

Neem van
Japan Aarde,
Arabische Gom, van elks twee oncen;
Suiker van Roozen, zelften oncen;

Stamp het t'saamen, en 'er wat water in latende druipen, maak het tot Koekjes.

Edinb.

Neem van
Japan Aarde, twee oncen;
Tragacanth Gom, een half once;
Witte suiker, een pond;
Rooze-water eene genoegzaame hoeveelheid.

Maak het tot Koekjes.

EENE bereiding van deezen aart, met byvoeging van Ambergrys en Muskus, die hier voorzigtiger nagelaaten zyn, is lang in eenige achtinge geweest, als een zagt saamentrekkend middel enz. onder den tytel van CATECHU. Geneesmiddelen van deezen rang zyn uitnemend wel geschikt voor de gedaante van Koekjes, want als ze langzaam en allengs in de maag ontvangen worden, gelyk deeze gedaante dezelve doet worden, brengen ze veel beeter uitwerkingen voort, dan dat eene gelyke hoeveelheid in eens te gelyk was neergeflokt. De bovenstaande Koekjes zyn smaake-lyk genoeg, en van grooten dienst in sommige soorten van hoesten, dunne scherpe afvloeiingen, buikloopen, enz.

TABELLÆ CARDIALGICÆ.

*Maagversterkende Koekjes.
Lond.*

Neem van
Bereid Kryt, vier oncen;
Eeee

Be-

Bereide Kreeftsklaauwen, twee oncen;
Armenische Bolus, of Franſche Bolus, een
half once;
Nootmuſchaaten, een ſcrupel;
Tweemaal gezuiverde ſuiker, drie oncen.

Maak deeze inmengfels tot Poeder, en voorts
met water tot Koekjes.

TROCHISCI CARDIALGICI.

Edinb.

Neem van
Bereide Oeſterſchelpen,
Wit Kryt, tot poeder gemaakt, van elks
twee oncen;
Arabische Gom, een half once;
Nootmuſchaaten, een half drachma;
Witte ſuiker, zes oncen;
Gemeen water, eene genoegzaame veel-
heid;

Maak het tot Koekjes naar de kunſt.

DEEZE Saamenmengfels zyn geſchikt tegen
dat ongemakkelyk gevoel in de maag, dat on-
eigentlyk hartbranding genaamd wordt; waar-
in ze veeltyds aanſonds verligting geeven, door
de zuure ſappen, die dit ongemak veroorzaa-
ken, op te ſlorpen, of te neutralizeeren. De
opſlorpende Poeders, hier gebeeſigd, zyn van
de kragtigſte foorte, alhoewel 'er geen reden
ſchynt te weezen, om meer dan een van de-
zelven te gebruiken. Sommigen hebben het
volgende vooſchrift gegeeven.

TABELLÆ ANTACIDÆ.

Koekjes tegen het Zuur.

Neem van
Bereid wit Kryt, vier drachma's;
Gekonfyte Gember, drie drachma's;
Kaneel, een drachma;
Beſte ſuiker, in water ontbonden, zoo veel
als genoeg is, om alles tot eene behoor-
lyke dikte te brengen, om tot Koekjes
gemaakt te worden.

HIER mag men wel in aanmerking neemen,

dat, alhoewel alle deeze Saamenmengfels zeer
kragtig zyn tot dat oogmerk, dezelve nog-
thans gepaard gaan met een ongemak, waar
over menigmaal geklaagd wordt by derzelver
gebruik; te weten dat zy het lyf verſtoppen.
Het gebruik van het Kryt, de Oeſterſchel-
pen, en Kreeftsklaauwen, is om zuuren op
te ſlorpen; en deeze beiden, en de andere
opſlorpende dingen, met zuuren vereenigd,
maaken met dezelve ſaamentrekkende ſaa-
menſtremsels uit. Maar het volgende ſaamen-
mengſel is vry van dat ongemak.

TABELLÆ ANTACIDÆ LAXANTES.

Openlyfmaakende Koekjes tegen het Zuur.

Neem van
Witte Magnesia, zes oncen;
Tweemaal gezuiverde ſuiker, drie oncen;
Nootmuſchaaten, een ſcrupel.

Meng het wel t'ſaamen, en maak het met ſlym
van Tragacanth Gom tot Koekjes.

SACCHARUM ROSACEUM.

*Suiker van Roozen.
Lond.*

Neem van
Roode Roozenknoppen, van de hielen ont-
daan, en ſchielyk gedroogd, een once;
Tweemaal gerafineerde ſuiker, een pond.

Maak elk byzonder tot poeder, meng en be-
vogtig het dan met water, op dat het tot
Koekjes konne gemaakt worden, die dan
met eene zachte hitte moeten gedroogd wor-
den.

IN de *Edinburgſche Apotheek* wordt deeze
bereiding op de volgende wyze voorgeſchree-
ven.

TABELLÆ ROSACÆ.

*Tafeltjes van Roozen.
Edinb.*

Neem

Neem van
Conferf van roode Roozen, vier oncen;
Witte fuiker, in poeder, een pond.

Indien 'er eenig vogt by noodig is, zo neem eene genoegzaame veelheid fyroop van gedroogde Roozen, om het tot Koekjes te maaken, die met eene zachte hitte moeten gedroogd worden.

DE Suiker van Roozen werdt voor deezē gemaakt, door een pond beste fuiker met vier oncen sap van roode Roozen over een zagt vuur te koken, tot dat het sap byna geheel uitgedampt was; dan 'er een once gedroogde roode Roozen, tot een zeer fyn poeder gemaakt, in te werpen; waar na de stoffe op een marmeren plaat werdt uitgegooten en tot Koekjes gemaakt.

De twee manieren, hier boven voorgeschreeven, zyn eenvoudiger en gemakkeliker; alhoewel het Geneesmiddel, zoo 'er eenige kragt van verwacht wordt, door die verandering in 't geheel niet verbeterd is: Dewyl het Conferf slegts een vierde van zyn gewigt van Roozen, in eenen verschen staat, bevat, zoo is het klaar, dat de hoeveelheid van versche Roozen, in de tweede bereidinge, minder is, dan die van de droogen, in de eerste.

Deeze bereidingen worden voornaamelyk geacht, om derzelver aangenaamheid voor 't oog en gehemelte. Sommigen houdenze ook, geneeskundig, voor ligtelyk saamentrekken-de; en merken ze, niet zonder reden, aan, als een uitsteekend byvoegfel by melk, in gevallen van Teering en uidroogende Koortsen. Sommigen zyn gewoon geweest een gedeelte zuur, in 't maaken van deezē bereidingen, daar by te doen: dit verbetert de kleur wel, maar maakt ze onbekwaam om met melk in te neemen.

TABELLÆ ANTHELMINTICÆ.

Suikerkoekjes tegen de Wurmen.

1.

Neem van
Tin, tot poeder gemaakt, een half drachma;

Beste fuiker, een half once;
Roozewater, eene genoegzaame hoeveelheid om het tot een klomp voor Tafeltjes te maaken.

2.

Neem van
Schammonie,
Zoet Kwikzilver, van elks vier greinen;
Beste fuiker, een half once;
Roozewater, zoo veel als genoeg is, om het tot Tafeltjes te maaken.

DERZE Saamenmengfels zyn geschikt voor kinderen, die 'er niet gemakkelyk toe over te haalen zyn, om geneesmiddelen tegen de wurmen, in eene minder aangename gedaante in te neemen. Indien men het eerste gebruikt, moet het drie of vier morgens agter een herhaald worden, waar na eene purgatie moet ingenomen: indien het tweede eene herhaaling vereischt, moet het alleen om den anderen morgen gegeven worden. De gedeeltens der inmengfels moeten naar de jaaren en sterkte des Lyders veranderd worden.

TROCHISCI NERVINI.

Koekjes voor de Zenuwen.

Neem van
Saamengefelden Geest van Lavendel, zestig droppels;
Olie van Kaneel,
Olie van Rosmaryn, van elks vier droppels;
Wortels van Florentynsche Lisch, twee drachma's;
Fyne fuiker, een once;

Slym van Tragacanth Gom, zoo veel als genoeg is om het tot een klomp te maaken, en dien tot Koekjes te formieren, van omtrent een half scrupel elk.

EEN of twee van deezē Koekjes, nu en dan genomen en in den mond latende smelten,

ten, zyn dienstig voor de geenen, die aan beroerdheid of andere zenuwziekten onderworpen zyn. Verwarmende speceryagtige Atrienylen, in deeze gedaante en op deeze wyze ingegeven, worden gehouden, om dat ze langzaam in den mond smelten, het Zenuwgestel onmiddelyker aan te doen, dan wanneer ze in eens te gelyk in de maag genomen worden.

MORSULI PURGANTES.

Purgeer Brokjes.

Neem van

Krystallen van Wynsteen, een half once;
Schammonie, drie drachma's;
Kaneel Olie, vier droppels;
Tweemaal gerafioneerde suiker, agt oncen.

Maak het, met Roozewater, op tot Koekjes, die ieder omtrent een drachma weegen.

Dit is eene vry aangename gedaante voor purgeer Koekjes. Elk brokje bevat twee en een half grein schammonie.

MORSULI de RHABBARBARO.

Koekjes van Rhabarber.

Neem van

Cremor Tartari,
Rhabarber, van elks twee drachma's;
Versche Limoenschil, een half drachma;
Beste suiker, vier oncen.

Maak het met Rooze water tot Koekjes.

Twee drachma's van deeze Koekjes bevatten omtrent zeven greinen Rhabarber, en even zoo veel *Cremor tartari*. Beiden, dit en het voorgaande Saamenmengsel, behooren tot de winkel bereidingen der *Brandenburgsche Apotheek*.

(a) *Pyrotbri Radix.*

MORSULI RESTAURANTES KUNCKELII.

Kunkels Tafeltjes van Spiesglas.

Neem van

De beste Hungarische Antimonie, tot een onvoelbaar poeder gevreeven, drie en een half drachma;

Zoete Amandelen, geschild,
Versche Pynnoten, van elks een half once;
Kaneel, een drachma;

Zaad van kleine Kardamom, met de schillen, een half drachma;

Tweemaal gerafioneerde suiker, vier oncen.

Ontbind de suiker in gelyke deelen van kaneelwater en Roozewater; meng de andere inmengfels dan daar mede, en maak alles tot Tafeltjes, die elk een drachma weegen.

DEEZE Tafeltjes zyn door *Kunkel* in achtting gebragt, in een tyd, dat het inwendig gebruik van ruw Spiesglas byna algemeen voor vergiftig gehouden werdt. Hy hadt zyne toevlugt tot dezelve genomen, als tot een wanhopig Geneesmiddel, in geweldige pynen en saamentrekkingen der armen; na dat alle de gemeene geneeswyzen gebruikt waren, zonder eenige verligtinge; en, in een korten tyd, gelukkig van alle die pynen volkomen bevryd zynde, beproefde hy dezelve ook in andere gevallen met aanmerkelyk goed gevolg. Hy schynt met giften van vier of vyf greinen begonnen te hebben, (dat is een van de boven beschreeven Tafeltjes), welk driemaal daags herhaald werd, en langzaamerhand vermeerderd tot een drachma, of meer, van de Antimonie op een dag.

TROCHISCI SIALAGOGI.

Kwyl-verwekkende Koekjes.

Neem van

Speekfel wortel (a), een half once;

Maalik, twee drachma's;

Olie van Nagelen en Marjolyn, van elks een drachma.

Geel

Geel wafch, zoo veel als genoeg is.

Maak het tot Koekjes, of Balletjes.

EEN van deeze Koekjes moet men nu en dan in den mond houden en kaauwen, om eene ontlasting van kwyl te bevorderen; het welk zy uitwerken, door de kwyl klieren te verwarmen en te prikkelen.

TRICHISCI STOMACHICI.

Maag Koekjes.

Neem van

Hard Uittreksel van Peruviaanschen Bast,
een drachma;
Kaneel Olie,
Olie van Munthe, van elks tien droppels;
Beste suiker, vier oncen.

Maak het, met Tragacanth Gom, tot Koekjes.

DEEZE Koekjes zyn dienstig, om de maag te verwarmen en te versterken, winden te verdryven, en de spysverteering te bevorderen: en tot deeze einden zyn zy zoo kragtig, als iets in deeze gedaante kan uitgedacht worden.

TRICHISCI SUAVEOLENTES.

Zoet-ruikende Koekjes.

Neem van

Gekleinsde Storax, een scrupel,
Ambergrys, vyftien greinen;
Muskus, zeven greinen;
Kaneel Olie, zes droppels;
Beste suiker, een once.

Maak het, met slym van Arabische Gom, tot kleine Koekjes.

